

Перспективи запровадження електронної торгівлі біопаливом

Гелетуха Георгій, к.т.н.
Голова Правління Біоенергетичної асоціації України

Проблеми ринку біопалива в Україні

- ✓ Відсутність механізмів для торгівлі біопаливом та пошуку контрагентів. ➡ створення ринкового механізму торгівлі біопаливом;
- ✓ Необхідність врівноваження попиту і пропозиції на біопаливо. ➡ покладення обов'язку здійснювати торгівлю через такий механізм на визначених суб'єктів;
- ✓ Ненадійність постачання біопалива. ➡ використання засобів забезпечення виконання зобов'язань;
- ✓ Нестабільність цін на біопаливо. ➡ вирівнювання цін через конкуренцію;
- ✓ Відсутність вимог до якості біопалива. ➡ торгівля біопаливом за класами якості.

Шляхи створення ринкового механізму торгівлі біопаливом в Україні

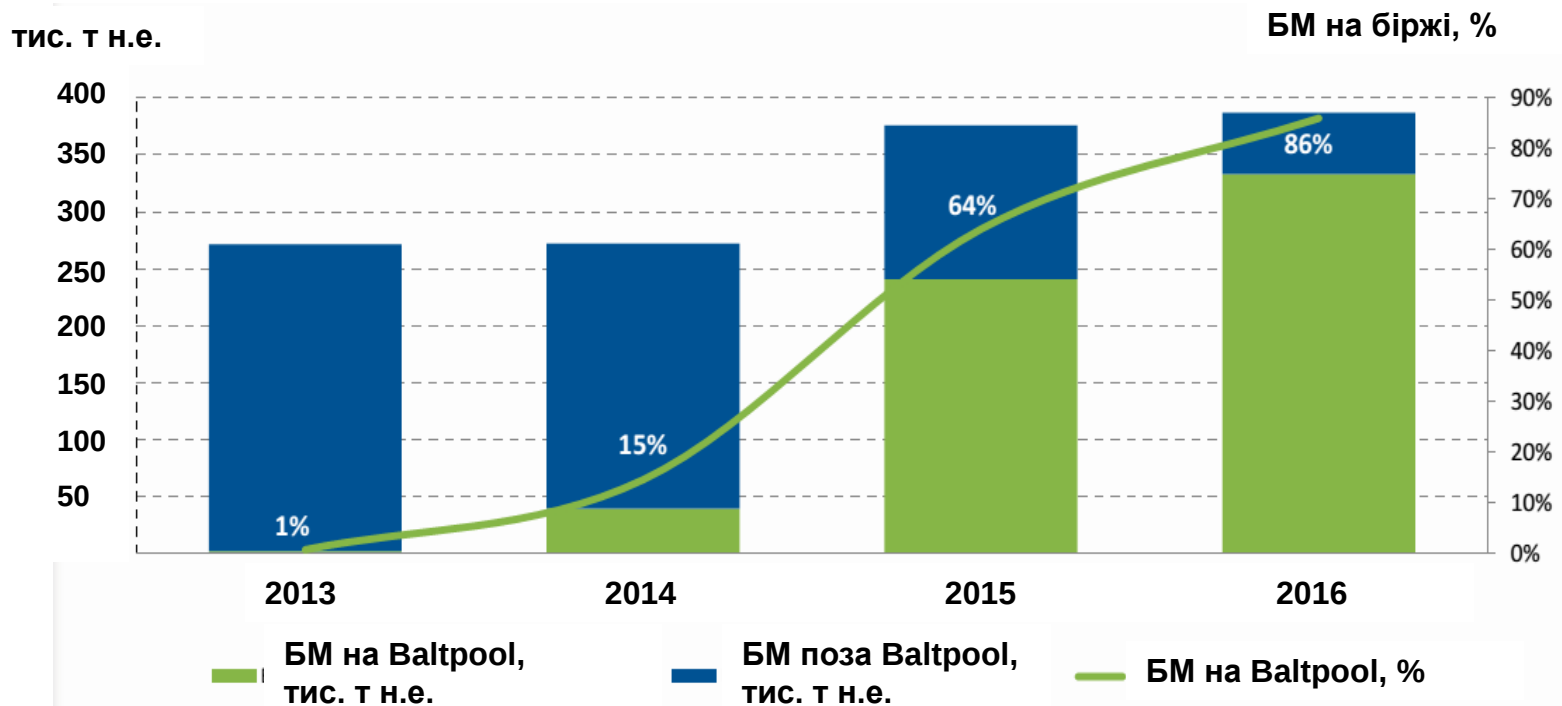
- вдосконалення аукціонів з продажу необробленої деревини;
- використання системи «ProZorro»;
- створення **системи електронної торгівлі біопаливом.**

	Аукціони з продажу необробленої деревини	Система «ProZorro»	Система електронної торгівлі біопаливом (СЕТ)
Переваги	- існуючий механізм; - йде процес удосконалення аукціонів (переведення в електронну форму).	- існуючий ефективний механізм; - чинне і дієве законодавство; - відкритість та прозорість торгів.	- спеціалізований механізм для торгівлі біопаливом; - зниження і вирівнювання цін на біопаливо; - надійність та гарантії постачання; - ефективний пошук контрагентів; - запровадження стандартів для біопалива, що продається та купується через СЕТ; - прозорість торгівлі; - успішний зарубіжний досвід.
Недоліки	- неможливість торгівлі аграрною біомасою та іншими видами біопалива; - відсутність гарантій постачання; - відсутність стандартів на біопаливо; - обмежене коло продавців.	- здійснення лише <u>публічних закупівель</u> (державні і комунальні підприємства); - відсутність гарантій постачання; - відсутність стандартів на біопаливо; - незначна конкуренція серед постачальників; - слабкий вплив на зміну цін.	- значний час для налагодження роботи СЕТ (до декількох років).

Литовська біржа біопалива Baltpool

- Мета створення – посилення конкуренції на ринку енергоресурсів.
- Торгівля здійснюється через централізовану електронну торгову систему.
- Початок роботи – 1 жовтня 2012 р.
- Ліцензує діяльність біржі Національна комісія з управління енергетикою та цінами.
- Акціонерами є дві **державні енергетичні компанії** UAB “EPSO-G” (67%) і AB “Klaipedos Nafta” (33%).

Динаміка росту обсягів біомаси, придбаної через BALTPOOL

Біржа біомаси Graceful Globe

- **Електронний майданчик**, призначений для B2B торгівлі між споживачами, виробниками та оптовими продавцями біомаси.
- Торгівля здійснюється відповідно до стандартів «*Специфікація біомаси на біржі Graceful Globe*».
- Торгівля здійснюється через он-лайн аукціони на анонімній основі.
- Учасники можуть подавати заявки на продаж та купівлю в будь-який час (24/7/365).
- Договори купівлі-продажу укладаються шляхом прямих переговорів між учасниками, чиї заявки поєднано.

GRACEFUL GLOBE
BIOMASS.EXCHANGE

<https://biomass.exchange/>

Minneapolis Biomass Exchange

- **Торівля біомасою он-лайн** для покупців і продавців біомаси з усього світу з 2009 року.
- Торівля здійснюється багатьма видами біомаси відповідно до встановленого переліку.
- Minneapolis Biomass Exchange пропонує типові договори на купівлю біомаси, перевірку якості, систему онлайн-транзакцій, логістичні послуги.
- Біржою управляє Minneapolis Biomass Exchange, LLC, USA.

Recent Biomass Listings

For Sale			Wanted		
Oat Hulls	21 tons	Minnesota, USA	Wood Residue: Other	100 cubic yards	55127, Minnesota, USA
Wood Pellets: PF1 Standard	500 Tons	Lviv, Ukraine	Logs	5,000 tons	Onieda, Wisconsin, USA
Wood Pellets: Custom	150 tons	Ukraine	Animal Bedding	23 67	N/a, Oregon, USA
Hardwood Charcoal	80 tons	Ukraine	Hay: Other	200 Tons	Kuwait City, Kuwait

<http://www.mbioex.com/>

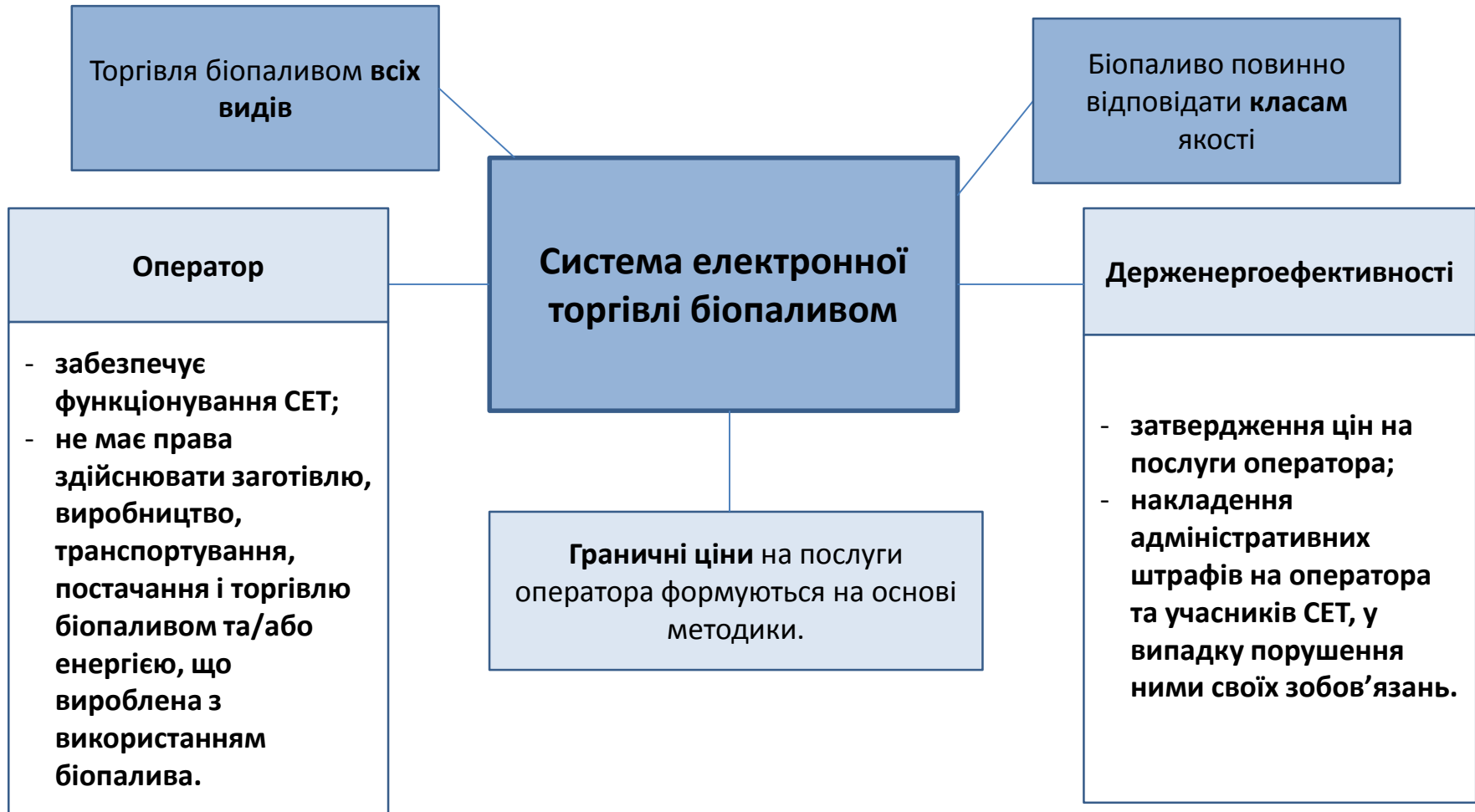
Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку торгівлі біологічними видами палива»

- Національний план дій з відновлюваної енергетики на період до 2020 р.
необхідність розвитку ринку енергетичної біомаси в Україні.

- Енергетична Стратегія України на період до 2035 року

Основні заходи з реалізації стратегічних цілей у секторі ВДЕ –
сприяння створенню конкурентних ринків біомаси.

Особливості створення системи електронної торгівлі біопаливом в Україні (1)

Особливості створення системи електронної торгівлі біопаливом в Україні (2)

Оператор СЕТ обирається за результатом **відбору (тендеру)**, що проводить Держенергоефективності.

Відбір здійснюється за **визначеними критеріями**:

- наявність технічних засобів, засобів зв'язку та програмного забезпечення, що необхідне для здійснення електронної торгівлі;
- досвід електронної торгівлі біопаливом чи іншими енергоресурсами;
- ціна на послуги оператора та інші.

Можливі учасники тендеру, що вже здійснюють торги біопаливом:
Українська енергетична біржа - <https://www.ueex.com.ua/ukr/>
Baltpool через представництво в Україні - <https://www.baltpool.eu/ru/>
ТБ Українська міжрегіональна спеціалізована - <https://www.uisce.com.ua/>
Товарна біржа «Катеринославська» - <http://www.tbe.com.ua/> та інші.

Особливості створення системи електронної торгівлі біопаливом в Україні (3)

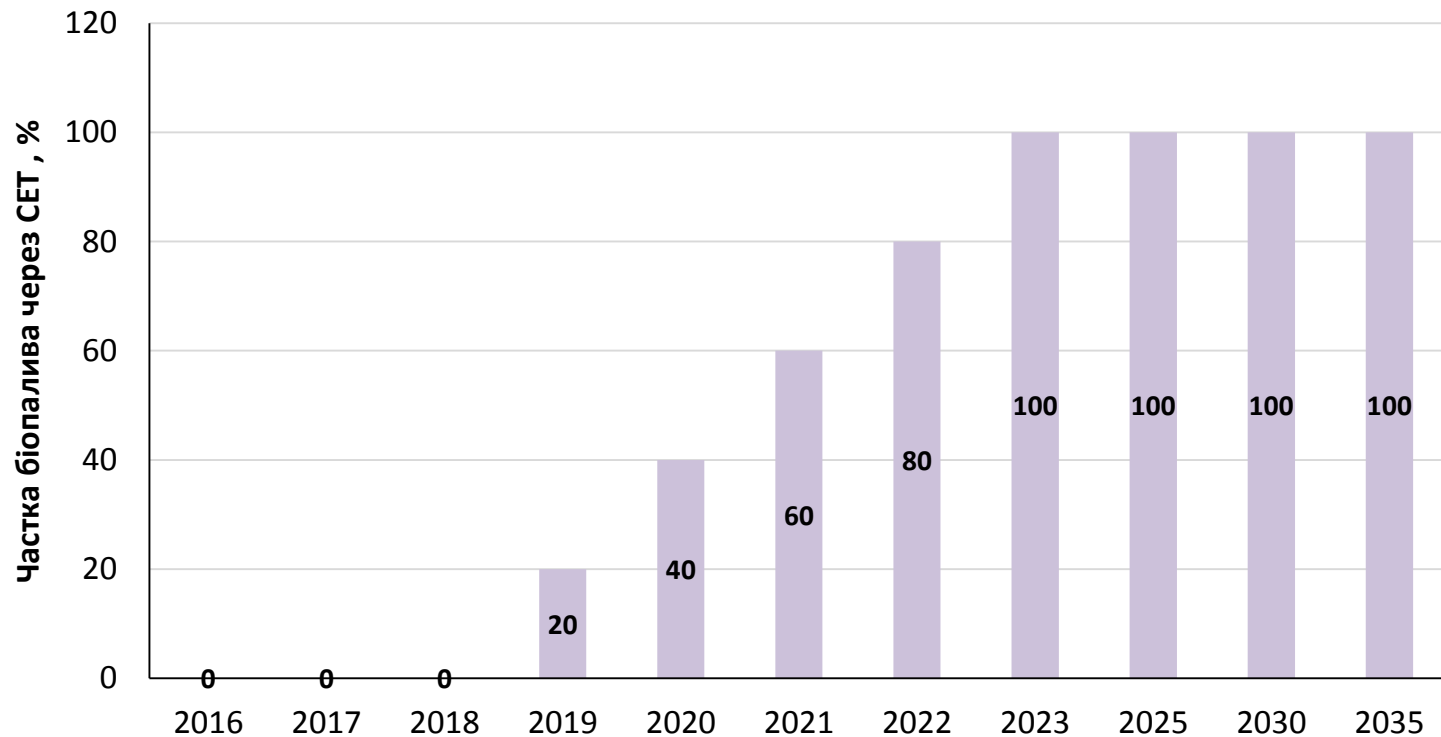
Пропонується покласти **обов'язок здійснювати реалізацію або закупівлю встановленого відсотку біопалива** через CET на:

- ✓ державні та комунальні підприємства, що виробляють чи закуповують біопаливо;
- ✓ суб'єктів господарювання, що отримали «зелений тариф»;
- ✓ суб'єктів господарювання, що отримали стимулюючий тариф на теплову енергію з АДЕ згідно Закону України «Про теплопостачання».

Передбачається **поступове збільшення обов'язкового відсотку** реалізації або закупівель біопалива через CET.

Щорічне звітування Держенергоефективності про дотримання обов'язкових відсотків.

Ріст обов'язкового відсотку реалізації або закупівель біопалива через СЕТ

Особливості створення системи електронної торгівлі біопаливом в Україні (4)

Необхідне законодавче регулювання:

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку торгівлі біологічними видами палива», яким вносяться зміни до:

Закону України «Про альтернативні види палива» - основні положення щодо СЕТ;

Закону України «Про публічні закупівлі» - покладення обов'язку на замовників здійснювати закупівлю визначеного обсягу твердого біопалива через СЕТ;

Кодексу України про адміністративні правопорушення - встановлення відповідальності за недотримання вимог здійснення торгівлі через СЕТ.

Необхідне підзаконне нормативно-правове регулювання (Держенергоефективності):

- 1) Правила здійснення електронної торгівлі біопаливом** – встановлюють процедурні особливості здійснення електронної торгівлі біопаливом;
- 2) Методика формування граничних цін на послуги оператора СЕТ** - визначає порядок формування цін на послуги оператора;
- 3) Порядок проведення відбору оператора СЕТ** - визначає процедуру проведення тендеру для обрання оператора СЕТ;
- 4) Вимоги до якості біопалива**, торгівля яким здійснюється в СЕТ.

Поточний стан та впровадження ринку біопалива в Україні

Липень -
Серпень 2017

Аналіз прикладів організації торгівлі твердою біомасою в країнах Європи

Серпень –
Вересень 2017

Аналіз бар'єрів у законодавстві України, що перешкоджають розвитку ринку твердого біопалива

Вересень -
Листопад 2017

Розробка пакету первинного законодавства щодо організації ринку біопалива

Листопад -
Січень 2018

Інформаційна та юридична підтримка законодавчого пакету серед органів державної влади, громадськості

Березень 2018

Реєстрація у Верховній Раді проекту Закону

Травень 2018

Прийняття проекту Закону у першому читанні

Вересень 2018

Прийняття Закону в цілому

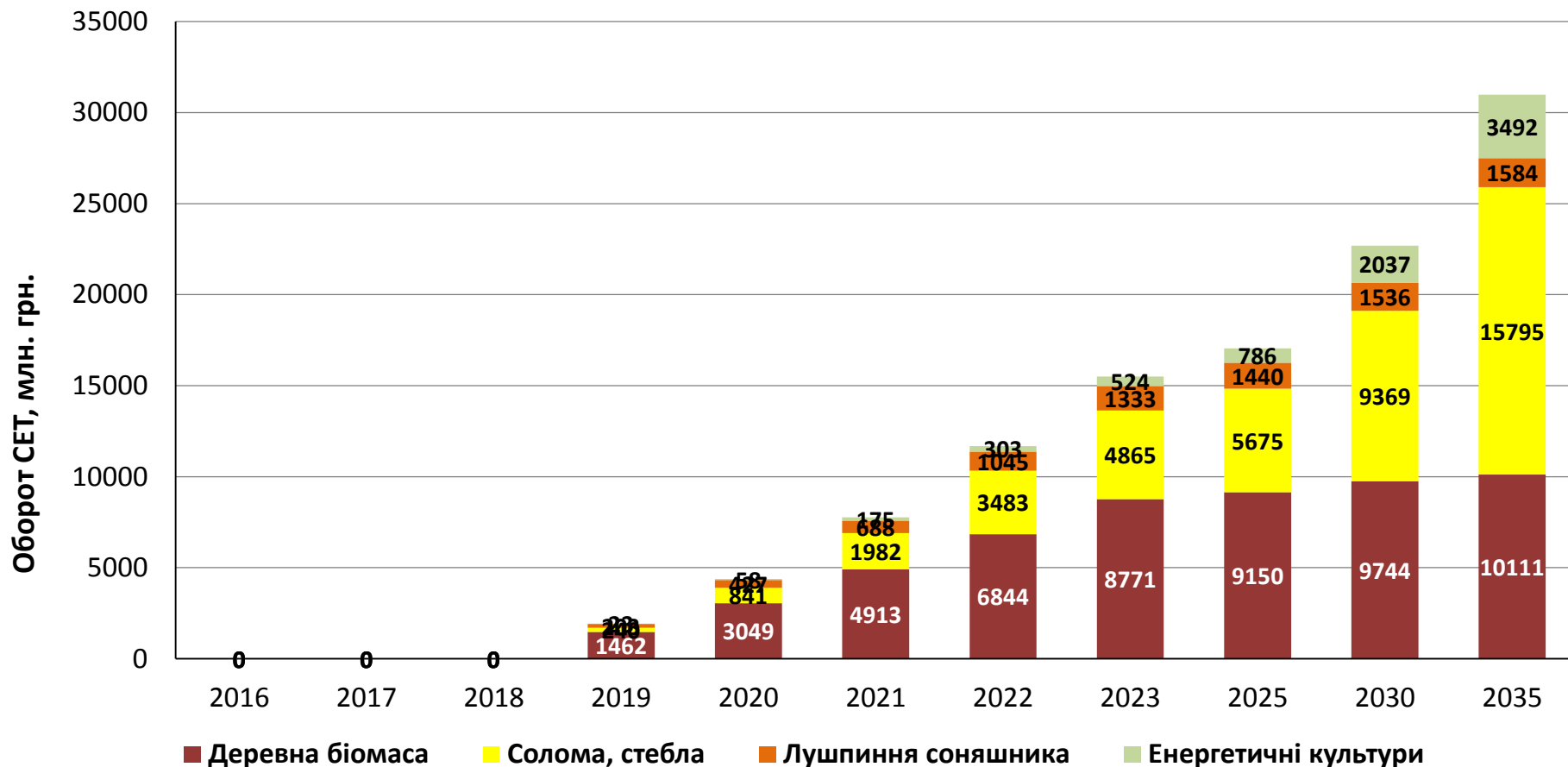

Грудень 2018

Прийняття розроблених підзаконних актів, відбір оператора CET

Березень 2019 р. – початок роботи системи електронної торгівлі біопаливом в Україні.

Оцінка річного обороту СЕТ в Україні

Вид біомаси	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2025	2030	2035
Деревна біомаса	0	0	0	1462	3049	4913	6844	8771	9150	9744	10111
Солома, стебла	0	0	0	240	841	1982	3483	4865	5675	9369	15795
Лушпиння соняшника	0	0	0	203	427	688	1045	1333	1440	1536	1584
Енергетичні культури	0	0	0	23	58	175	303	524	786	2037	3492
Всього, <u>млн. грн.</u>	0	0	0	1928	4375	7757	11676	15492	17051	22686	30982

Дякую за увагу!

Гелетука Г. Г.

тел./факс: 044 332 91 40

E-mail: Geletukha@uabio.org
www.uabio.org

